

hosszúságot. Ellenben a $\frac{1}{2}$ cm. vastagságú pálca nemcsak 50 cm. hosszú lehet, hanem pl. 55 is, vagyis nemcsak keresztmetszete átmérőjének 100-szorosát, hanem jelen esetben 110-szeresét bírja még el. Vagy az is bizonyos, hogy 3—4 m magasról leesve egy ló eltöri lábát, míg a macskának semmi baja sem történik, egy tücsök már toronymagasságból leeshetik, egy hangya pedig akár a Holdból is. Kis gyerekek esésnél nem törik kezüket-lábukat, míg öregebbek már igen. Ezért egy 20 m magas tölgyfa ugyanazon arányokkal, mint egy rendes, nem bírná saját ágait és a természet nem alkothat olyan lovat, mely a mostaninak húszszorosa anélkül, hogy különösen a csontok arányait meg ne változtassa. Óriási állatok inkább a vízben élnek, bálna a szárazföldön aligha exisztálhatna. Nagy hajók a szárazföldön óriási megterheléssel szintén összeroppannának saját súlyuk alatt.

Ime, ez a néhány Galileire jellemző, az ő eljárását velünk megértető gondolatmenet is elég világos képet nyújt arról, mit köszönhet a fizika Galileinek. Forradalmár volt e téren, megdönti kora felfogásának tudományos alapjait, szakít a tradíciókkal, kiragadja a fizikát Aristoteles és a többi görög filozófus által évezredekkel ezelőtt kijelölt vágányból, nem a logikát, hanem a kísérletezést állítja a fizika alapjául. Új módszert vezet be s néhány okoskodásának lehető hű reprodukciójával nem azt akartam bemutatni, hogy Galilei *mit* csinált, hanem hogy *hogyan* tette azt.

Galilei csak egy a sok tudós közül, de azt hiszem, a többinél is van oly fontos, hogy hogyan jutottak felfedezéseikhez, mint maga az, hogy miféle új tételt is állítottak föl. Persze, ha e kérdést akarjuk tanulmányozni, a lexikonnak és tankönyveknek nem sok hasznát vesszük, hanem az illető tudós könyvét eredetiben kell olvasnunk. Ezekből sok érdekes dolgot meríthetünk.

Metamorphosis.

Most még nyíló tavasz van,
Lelkünkben a dal lobogva ég.
Most még furcsán mámoros,
Vágy-korbácsoló langyos a lég.

Majd jön a perzselő nyár,
Kalászt, vágyat gyorsan érlelő
S csak úgy duzzad izmainkban
A célokért küzködő erő.

Egyszer csak végigsuhan
Nyári tarlón a hús őszi szél.
Betakarítunk mindent —
Egy sóhaj . . . és már itt van a tél.

És elhálnak a vágyak.
Gyűjtött termésünk lassan elfogy,
Im ajtónknál Valaki
Göggel, erősen, durván kopog.

Korom Zoltán,

